

Protokół Nr 15/16

wyjazdowego wspólnego posiedzenia Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska oraz Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, które odbyło się 10 marca 2016 r. w Gminnym Ośrodku Sportowo – Wypoczynkowym w Łopusznie, ul. Włoszczowska 40, w godzinach 10.15-13.35.

Obrady prowadził **Grzegorz Galuszka – Przewodniczący Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą.**

Zawiadomienie o posiedzeniu stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska, Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą, przedstawiciele samorządów gminnych, na obszarze których ma znajdować się planowana inwestycja, ich mieszkańcy oraz pozostałe osoby zaproszone zgodnie z listami obecności stanowiącymi załączniki nr 2-7 do protokołu.

W pierwszej części odbyło się spotkanie wszystkich uczestników posiedzenia w Ośrodku Sportowo – Wypoczynkowym w Łopusznie, podczas którego **Przewodniczący Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą** podkreślił, że celem spotkania jest wypracowanie założeń i koncepcji, które pozwolą na przygotowanie stanowiska Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego dotyczącego możliwości zastosowania rozwiązań usprawniających proces inwestycyjny w zakresie inwestycji przeciwpowodziowych oraz zmian stanu prawnego w obszarze postępowania administracyjnego.

Ponadto Przewodniczący Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą poinformował, iż na posiedzenie zaproszeni zostali: Prezes Klubu Przyrodników ze Świebodzina, Prezes Zarządu Towarzystwa Badań i Ochrony Przyrody z Kielc oraz Dyrektor Naczelny Zarządu Fundacja WWF Polska z Warszawy. Przedstawiciele tych organizacji jednakże nie przyjęli zaproszenia.

Następnie głos zabrała **Wójt Łopuszna – Pani Irena Marcisz**, która zaznaczyła, że pomysł budowy zbiornika, którego zadaniem ma być ochrona przed powodzią przez zapewnienie

stałej rezerwy i zabezpieczenie przed zalaniem terenów położonych w dolnym biegu rzeki, pojawił się ponad 20 lat temu, a problemy z przygotowaniem tej inwestycji mają długą historię. Nadmieniła, że na posiedzeniu obecny jest pracownik, który - przygotowany w ww. sprawie merytorycznie – może poinformować o działaniach jakie Gmina Łopuszno podejmowała w przeciągu wspomnianych 20. lat.

Wójt Łopuszna przedstawiła Gminę Łopuszno. Poinformowała, że zamieszkuje ją ponad 9 tys. mieszkańców, liczy ponad 40 miejscowości oraz 27 sołectw.

Minusem Gminy jest skanalizowanie zaledwie w 7%. Trwają jednak prace projektowe zbiorowej oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Łopuszna. Planowane są również przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Plusem natomiast jest wybudowany w 2015 roku żłobek za kwotę 2 mln zł (1,5 mln zł pozyskano z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej). W bieżącym roku złożony został wniosek do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na kwotę 2 mln zł w kierunku budowy biblioteki.

W Gminie Łopuszno bardzo dobrze rozwija się kultura, oświata. Odbywają się ogólnopolskie i międzynarodowe plenery malarskie.

Na zakończenie Wójt Łopuszna zaprosiła na dwudniowe Łopuszańskie Impresje, które odbywają się w lipcu każdego roku.

Pochwaliła się również Żabieńcem na terenie Gminy, na którym występuje roślina rosiczka.

Przewodniczący Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą zaprosił uczestników posiedzenia do wizytacji terenów w Gminie Łopuszno, na których planowana jest realizacja inwestycji pn. „Budowa zbiornika wodnego WIERNA RZEKA na rz. Łososinie, na terenie gmin Łopuszno, Piekoszów i Strawczyn”.

Po wizytacji obrady kontynuowane były w Gminnym Ośrodku Sportowo – Wypoczynkowym w Łopusznie, wg następującego porządku obrad:

1. Dyskusja nt. inwestycji przeciwpowodziowych planowanych do wykonania na terenie województwa świętokrzyskiego oraz problemów występujących w trakcie ich przygotowania i realizacji ze szczególnym uwzględnieniem trudności przy budowie zbiornika wodnego Wierna Rzeka:
  - 1.1. Informacja dotycząca możliwości realizowania inwestycji przeciwpowodziowych w pespektywie finansowej na lata 2014 – 2020.
  - 1.2. Informacja nt. inwestycji przeciwpowodziowych planowanych do wykonania na terenie województwa świętokrzyskiego oraz problemy występujące w trakcie ich przygotowania i realizacji.
  - 1.3. Szczegółowa Informacja dotycząca realizacji inwestycji pn. Budowa zbiornika wodnego WIERNA RZEKA na rz. Łososinie, na terenie gmin Łopuszno, Piekoszów i Strawczyn.
  - 1.4. Opinia prawna dot. uprawnień organizacji ekologicznych w postępowaniu administracyjnym.
  - 1.5. Dyskusja
2. Sprawy różne.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1.1.

Pan Janusz Tomasz – Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej przedstawił Informację dotyczącą możliwości realizowania inwestycji przeciwpowodziowych w pespektywie finansowej na lata 2014 – 2020.

Poinformował, że w ramach projektu współfinansowanego przez Bank Światowy pn. „Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły” w latach 2016-2020 będzie kontynuowane przedsięwzięcie z województwa świętokrzyskiego pn. „Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza” – planowana wartość robót w ramach tego zadania to 70 mln euro. Ponadto Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych planuje zrealizować m. in.:

- przy udziale dotacji z budżetu państwa rozbudowę zbiornika przed pompownią Linów w gminie Ożarów (koszt zadania 1 mln zł)

- w ramach Regionalnego programu Operacyjnego – zadanie dotyczące zabezpieczenia przeciwpowodziowego rejonu Ostrowca Świętokrzyskiego i Bodzechowa w oparciu o regulację rzeki Modły z wykorzystaniem zbiornika w Częstocicach jako polderu zalewowego do redukcji fali przeciwpowodziowej (koszt zadania 20 mln zł, w toku procedura uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji w zakresie budowy przeciwpowodziowych).

W latach 2014-2020 istnieją możliwości realizowania inwestycji przeciwpowodziowych w ramach POIS – beneficjentami mogą być m. in. jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej planuje ogłaszanie pierwszych naborów do tego programu już w kwietniu 2016 roku.

Prócz tego zaznaczył, że możliwości realizowania inwestycji przeciwpowodziowych przewidziane są również w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020. Beneficjentami Działania 4.1. Przeciwdziałanie skutkom klęsk żywiołowych oraz usuwanie ich skutków mogą być jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. W 2016 roku planowane są do przeprowadzenia dwa nabory w ramach tego działania, w I oraz w IV kwartale (odpowiednio na kwoty: 8 590 625 zł i 77 315 645 zł).

Pełna informacja na piśmie stanowi załącznik nr 8 do protokołu.

Głos w dyskusji zabrali:

Przewodniczący Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą, który zwrócił się z zapytaniem do **Zastępcy Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej** o to, czy można łączyć te źródła finansowania przy planowaniu i realizacji wymienionych inwestycji.

Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej wyjaśnił, że projekty przewidziane dofinansowaniem w RPO są projektami o mniejszej skali oddziaływania. Interwencja krajowa koncentruje się na projektach o znacznie szerszej skali oddziaływania.

Radny Mieczysław Gębski zapytał ile obecnie jest zbiorników tj. Wierna Rzeka, zatrzymywanych przez organizacje ekologiczne oraz jaka kwota jest na nie przeznaczona.

Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej poinformował, że tryb naboru projektów przewidzianych w ramach danej osi i działania nie przesądza o tym, które działania będą przyjęte do dofinansowania. W związku z tym trudno określić, które inwestycje będą uznane.

Radny Mieczysław Gębski zapytał jaka kwota została przeznaczona na zbiornik Wierna Rzeka.

Pan Paweł Taborski - Zastępca Dyrektora Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach poinformował, że na ten cel przeznaczona została kwota w wysokości 20 mln zł.

Pan Kazimierz Bernat – radny Gminy Łopuszno zapytał czy obecne spotkanie przyniesienie - oczekiwane od ponad 20 lat - pomyślne zakończenie omawianego problemu. Jeżeli tak, to kiedy?

Przewodniczący Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą zaznaczył, że jest źródło finansowania zapisane w perspektywie finansowej strategii rozwoju województwa świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020, dlatego będziemy dążyć by tak konstituować postępowanie, by ta inwestycja została rozpoczęta w tym okresie.

Następnie Przewodniczący Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą odczytał odpowiedzi na zaproszenie jakie przyszły od: Prezesa Klubu Przyrodników ze Świebodzina, Prezesa Zarządu Towarzystwa Badań i Ochrony Przyrody z Kielc oraz Dyrektora Naczelny Zarządu Fundacja WWF Polska z Warszawy (załączniki nr 9-11).

Ad 1.2.

Pan Paweł Taborski – Zastępca Dyrektora Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach przedstawił Informację nt. inwestycji przeciwpowodziowych planowanych do wykonania na terenie województwa świętokrzyskiego oraz problemy występujące w trakcie ich przygotowania i realizacji.

Informacja na piśmie stanowi załącznik nr 12 do protokołu.

Ad 1.3.

Pani Małgorzata Religa – p.o. Kierownika Działu Inwestycji Urzędzeń Wodnych i Melioracyjnych oraz Pani Joanna Sasal – Dział Realizacji Robót Utrzymaniowych w Zarządzie Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Kielcach przedstawiły szczegółową Informację dotyczącą realizacji inwestycji pn. Budowa zbiornika wodnego WIERNA RZEKA na rz. Łososinie, na terenie gmin Łopuszno, Piekoszów i Strawczyn.

Informacja na piśmie stanowi załącznik nr 13 do protokołu.

Głos w dyskusji zabrali:

Radny Mieczysław Gębski, który wyraził swoje niezadowolenie z faktu braku możliwości podjęcia dialogu z organizacjami ekologicznymi, przytaczając - prócz kwestii zbiorników wodnych - problem mieszkańców Skarżyska – Kamiennej, tj. blokowanie przez ekologów drogi S7.

Ponadto ujawnił obawę, czy samorząd województwa oraz gminy Łopuszno, Piekoszów i Strawczyn nie popełnili błędu wykupując grunty pod inwestycję, która może nie dojść do skutku.

Zwrócił uwagę również na ewentualną szansę na budowę zbiornika w Gminie Zagnańsk, który został zablokowany po pojawieniu się rośliny, która jednak po jakimś czasie zniknęła.

Przewodniczący Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą w nawiązaniu do wypowiedzi przedmówcy, poinformował, że to samorządy gminne wykupują ww. tereny i z nich korzystają.

Pan Szczepan Skorupski – Wójt Gminy Zagnańsk poinformował, że gmina Zagnańsk złożyła opracowany projekt studium uwarunkowania i zagospodarowania przestrzennego do uzgodnienia, który został odrzucony przez zarząd województwa świętokrzyskiego z powodu zapisu w uzasadnieniu planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego z września 2014 roku, że zbiorniki gminy kolidują z przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000, z uwagi na występowanie na siedlisku gatunku przeplątka arunia, który jest owadem chronionym.

Jednakże w ostatnim czasie zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach został zmieniony plan ochrony obszarów Natura 2000. W załączniku graficznym tego planu wskazane jest, że w obszarze projektowanych przez gminę zbiorników wodnych w miejscowości Szałas na rzece Krasna motyl ten już nie występuje. W związku z tym, że gmina ponownie składać będzie studium do uzgodnienia, Wójt Gminy Zagnańsk skierował prośbę do zarządu województwa o wzięcie pod uwagę ww. zarządzenia.

Pełna informacja w sprawie zbiorników wodnych w Szałasie stanowi załącznik nr 14.

Pan Stanisław Kot z Fanisławiczek – poinformował, że tereny na których planowany jest zbiornik Wierna Rzeka, przed ich wykupem były użytkowane rolniczo. Wówczas nie występowały na nich ptaki i rośliny chronione. Podkreślił, iż istnieje podejrzenie „podrzucania” przez ekologów gatunków objętych ochroną na omawiane obszary. Zwrócił również uwagę na źródła dochodów organizacji ekologicznych.

Radny Bartłomiej Dorywalski zacytował fragment opinii prawnej Pani Ewy Kokowskiej - Rady Prawnego dotyczącej uprawnień organizacji ekologicznych w postępowaniu administracyjnym: „Nie ma prawnych możliwości ograniczenia organizacji ekologicznych w procedurach związanych z ochroną środowiska”, z czego wynika, że Sejmik Województwa Świętokrzyskiego nie ma prawnych możliwości ingerowania w to postępowanie administracyjne.

Następnie zwrócił uwagę na nabycie gruntów pod ww. inwestycję, które - zdaniem radnego – powinny zostać wykupione dopiero w chwili otrzymania decyzji środowiskowej, a nie odwrotnie.

Ponadto radny zasugerował, by umożliwić radnym Sejmiku zapoznanie się zarówno z decyzją wydaną przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach jak i wnioskami ekologów.

Przewodniczący Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą zaznaczył, że mimo powyższego stoi za losem i zdrowiem osób dotykanych powodzią.

Radny Tomasz Zbróg zwrócił się z zapytaniem czy wydana decyzja środowiskowa przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach będzie ostatnim etapem wydawania wszelakich pozwoleń w tym przypadku oraz czy istnieje wstępny harmonogram

przyznawania środków zewnętrznych na określone przedsięwzięcia (w tym na omawiany cel).

Pani Joanna Sasal – Dział Realizacji Robót Utrzymaniowych w Zarządzie Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Kielcach przypomniała, że w 2014 roku Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Kielcach uzyskał od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach decyzję środowiskową niezbędną do rozpoczęcia inwestycji. Organizacje ekologiczne zaskarżyły ją jednak do RDOŚ w Kielcach, który rok rozpatrywał skargę i w końcu ją uchylił.

Radny Tomasz Zbróg zapytał czy były prowadzone rozmowy z Ministerstwem Środowiska w Warszawie. Jeżeli tak, to z kim?

Zastępca Dyrektora Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Kielcach odpowiedział, że tak. Nie wymienił jednak nazwisk osób, z którymi były one prowadzone.

Przypomniał, że na początku nie było pieniędzy, teraz są i większość potrzebnych gruntów została już wykupiona. Zbiornik wodny Wierna Rzeka ma mieć 50-70 hektarów powierzchni i gromadzić około miliona metrów sześciennych wody. Będzie położony na styku trzech gmin - Łopuszna, Piekoszowa i Strawczyzna.

Zapora planowana jest na wysokości wsi Fanisławice. Wierna Rzeka płynie tam meandrami, a jej szeroką dolinę zarastają trawy, trzciny i krzaki.

W 2014 roku ŚZMiUW uzyskał od regionalnego dyrektora ochrony środowiska decyzję środowiskową niezbędną do rozpoczęcia inwestycji. Organizacje ekologiczne zaskarżyły ją jednak. Skarga rozpatrywana była rok, a następnie uchylona.

Zastępca Dyrektora Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych zaznaczył, że bardzo ważne jest prowadzenie rozmów, wskazanie co konkretnie wykonywane jest błędnie.

Radny Bartłomiej Dorywalski zapytał czy w związku z wątpliwą decyzją Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach, Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urzędzeń

Wodnych w Kielcach odwoływał się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach.

Pani Joanna Sasal – Dział Realizacji Robót Utrzymaniowych w Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach odpowiedziała, iż była możliwość odwołania się, jednakże długo by to trwało. Poinformowała, że zamiast tego od razu ŚZMiUW w Kielcach przystąpił do opracowania raportu oddziaływania na środowisko i złożył wniosek o wydanie nowej decyzji.

Pan Waldemar Pietrasik - Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach przypomniał historię postępowania administracyjnego budowy zbiornika Wierna Rzeka. Zaznaczył, że według wnioskodawcy zbiornik ten jest potrzebny, jednakże organizacje ekologiczne mają inne zdanie. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska stoi pośrodku i czeka co zostanie wykazane w raporcie.

Członek Zarządu – Piotr Żołądek zwrócił uwagę, iż istnieje pewien problem z przygotowaniem dokumentacji środowiskowej. Raport był kilkakrotnie podważany przez organizacje ekologiczne, wrócił do ponownego rozpatrzenia i uzupełnienia. Celem obecnego posiedzenia Komisji jest opracowanie pewnej metodologii działań, zachęcenie ekologów do uczestniczenia w tych przygotowaniach. Niestety nieobecność przedstawicieli tych organizacji dowodzi niepoważnego traktowania gremia tego spotkania. Sejmik natomiast zapraszając ich na nie, pokazał, że traktowani są poważnie.

Przytaczając przykład Morza Chęcińskiego - niezrealizowanego zbiornika zaporowego, który miał powstać w okolicach Chęcín w latach 30. XX wieku - wyraził obawę, że historia może się powtórzyć ze zbiornikiem wodnym Wierna Rzeka.

Dodał, że zbiornik Wierna Rzeka ma być finansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego, który skończy się w 2020 roku.

Ponadto zwrócił uwagę, że każdy szanuje ekologię, jednak najważniejszy jest człowiek.

Na zakończenie zaznaczył, że w kolejnej perspektywie finansowania trzeba będzie zastanowić się nad szerokim programem budowy zbiorników małej retencji, ponieważ nadal istnieje problem niedoboru zasobów wody pitnej.

Ad 1.4.

Przewodniczący Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą poinformował, że radni Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska oraz Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą zapoznali się z opinią prawną dot. uprawnień organizacji ekologicznych w postępowaniu administracyjnym (załącznik nr 15 do protokołu).

Ad 1.5.

Pani Małgorzata Religa – p.o. Kierownika Działu Inwestycji Urzędzeń Wodnych i Melioracyjnych na podsumowanie odczytała fragment artykułu pn. „Mikroretencja na Opolszczyźnie – sensowny pomysł na walkę z suszą” na stronie internetowej Fundacji WWF Polska z Warszawy, tj. „ (...) Niestety wykorzystywanie pretekstu powodzi lub suszy do forsowania budowy nieefektywnych, szkodliwych dla środowiska i bardzo kosztownych zbiorników retencyjnych na rzekach jest wciąż rozpowszechnione wśród samorządowców. Bardzo dobrym tego przykładem jest zbiornik „Wierna Rzeka” planowany do budowy na rzece Łososina w woj. świętokrzyskim.

Gdyby doszło do budowy tego zbiornika, byłby to kolejny przykład marnotrawienia publicznych środków, unijnych i krajowych, na bezsensowną inwestycję hydrotechniczną, która zniszczy fragment jednej z najpiękniejszych polskich rzek, bardzo cennej pod względem przyrodniczym – dodaje Nawrocki. - Mijmy nadzieję, że Pan Marszałek woj. świętokrzyskiego weźmie przykład ze swojego sąsiada z Opola i zamiast forsować budowę zbiorników na rzekach opracuje wojewódzki program mikroretencji.”

Pani Joanna Sasal – Dział Realizacji Robót Utrzymaniowych w Zarządzie Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Kielcach dodała, że na Śląsku występuje zbiornik zaporowy, na obszarze którego znajduje się obszar Natura 2000 „ptasi”.

Pan Stanisław Kot z Fanisławiczek zaproponował stworzenie Komitetu Społecznego Budowy Zbiornika Wierna Rzeka.

Przewodniczący Komisji Strategii Rozwoju, Promocji i Współpracy z Zagranicą opowiedział się za pomysłem przedmówcy, dodając na zakończenie, że nikt nie wie jak wygląda powódź dopóki sam jej nie doświadczy.

Ad 2.

Głosów w sprawach różnych nie było.

Na tym posiedzenie zakończono.

Przewodniczący Komisji

Grzegorz Gałuszka

Protokół sporządziła:

Justyna Kobic - Pronobis